

no potrpežljivostjo. Junak je fantast, ki ima poseben dar ugibanja, kjer sodelujeta inteligentnost in izkušnje praktičnega življenja. Najbolj zapletene skrivnostne dogodke reši Dupin z docela preprosto razlago. Tako v noveli »Izmaknjeno pismo« iščejo pismo po vseh prostorih, praznih špranjah brez uspeha, a Dupin ga najde očitno razgrnjenega med drugimi papirji. Odlikujejo se te vrste spisi po svojih zanimivih podrobnostih, ki se z njimi igra intelektualni mehanizem junakov. Raz-

SRBSKI VOJNI PLEN.

vijajo se pred čitateljem najbolj odkrite strani naše duše. Živa domišljija igra glavno vlogo in s svojimi čari nezdravo mami čitatelja. — Za Edgarjem Poe je najbolj znan angleški pisatelj Conan Doyle, ki je po vzorcu Poetovega Dupina ustvaril tip Sherlock Holmes, umetniško dokaj manj vreden. Brez posebne finese in razboritosti izvršuje čudovita dela, ki pa presegajo naravne meje. Zato za rešitev povsod nastopa kak deus ex machina. Često se ti zdi, da se pisatelj norčuje sam iz sebe ali pa iz čitatelja. Tako

ti tak čarovnik iz ure, ki jo dobi, označi portret, značaj in navade neznanega lastnika te ure. Vse se rešuje samovoljno, neutemeljeno in detektiv ima končno vedno prav. In to je uprav ona privlačna sila, da imajo detektivski romani toliko navdušenih malomiselnih čitateljev, katere bi najpreje ozdravil pisatelj, ki bi napisal karikaturu takega romana z junakom, ki bi se mu vse njegove čarovniške umetnije ponesrečile in bi pobežnil kot slepar. — To bi bilo tem bolj zanimivo in potrebno, ker se je za Poetom in Conanom v legijon razmnožilo število šušmarjev te vrste, ki kratkovidnim ljudem za drag denar krajejo čas in še tisto mrvo pameti, ki jo še imajo. Zadnji čas je izdal Pierre Lasserre tak roman »Le crime de Briodos«, ki se sme vzoporediti med boljše. — Te vrstice o pomenu detektivskega romana so se nam zdele potrebne zato, ker se je tudi v Slovincih z različnimi prevodi v tem pogledu mnogo zagrešilo na troške zdrave pameti našega naroda in zato da se še več ne zagreši. A. K.

Vojska na Balkanu. Podjetna Katoliška Bukvarna v Ljubljani izdaja v sešitkih lepo ilustrirano delo: Vojska na Balkanu. Delo pišeta profesorja I. Sušnik in dr. Šarabon. Pisatelja rabita bolj poljudni ton, ker je knjiga namenjena narodu, pri tem pa vsled točnih in zanesljivih podatkov in po širšem obzorju le pridobi znanstvena stran knjige, ki bo po lepih in raznovrstnih ilustracijah krasila vsako slovensko knjižnico.

Naše slike. Od prometnih zgradb na Kranjskem prinašamo danes dve sliki: Železnobetonski most čez Doblíčanko v Črnomlju, ki v širokem loku veže visoka bregova na cesti proti Dragatušu, tako da ostane pod njim stari most, ki vodi proti Adlešičem, (str. 41) in zidanje viadukta čez potok Krupa pri belokranjski železnici (str. 69). Obe zgradbi sta delo tvrdke Lončarič. Zgradba belokranjske železnice dobro napreduje, kmalu se prične tudi na hrvaški strani. — Na zadnji razstavi v Jakopičevem paviljonu je tudi štefic pokazal več svojih del. »Starost« (str. 53) je karakteristična majhna skupina v bronu. — Z balkanskega bojišča prinašamo zopet nekaj slik. Radi avstrijskega konzula Prochazke (str. 73) bi bilo prišlo kmalu do vojske med Avstrijo in Srbijo, ker vsled vojnih dogodkov nekaj časa ni mogel občevati s svojo vlado. Srbija je dala zadoščenje s tem, da se je z vsemi častmi razobesila avstrijska zastava na konzulatnem poslopju v Prizrenu. — Poincaré je kot francoski ministrski predsednik obiskal Rusijo ob začetku vojske, da najde formulo za rešitev mednarodnega položaja. Te formule ni našel, pač pa je znal pozornost obrniti v toliki meri nase, da so ga Francozi izvolili za predsednika republike. — Druge slike govore same zase ali pa so pojasnjene v tekstu, zlasti slike z razstave krščanske umetnosti na Dunaju, na kateri se je zopet odlikoval naš rojak arhitekt Plečnik.

